

περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ Χριστοφόρου καὶ πάσαν τυχὸν γεννησομένην πρὸς ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ ἀπόπειραν.

(Ἔβεται συνέχεια).

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ.

ΧΑΡΑΛΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΤΩΝ
BYZANTINON ΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Δώδεκα ἔτη ἀργότερον, κατὰ τὸ 967, ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς Συμβασιλεύς τότε τῶν ἀνηλίκων τοῦ Ῥωμανοῦ τέκνων, περιεπλάκη εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Βουλγάρους, καὶ πρὸς περιστολήν αὐτῶν, ἐπεκαλέσθη τὴν ἀρωγὴν τῶν Ῥώσων. Ἐν Κιέβῳ ἐβασιλευεν ἡδῆ ὁ ἐνῆλικιωθεὶς Σβιατοσλαῦος, ὅστις ἐν τούτοις ἐξηκολούθει λατρεύων τοὺς Ἄζους, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐπεμψεν ὁ Φωκᾶς τὸν Πατρίκιον Καλοκύρην, υἱὸν τοῦ πρωτεύοντος τῆς Χερσονήσου, μετὰ πεντεκαίδεκα κεντηαρίων χρυαίου (1. 800. 000 δραχμ.)· ἀλλὰ κακῶς ἐξελέγη ὁ Πρεσβευτὴς οὗτος, καθ' ὅσον θεομουργὸς καὶ φιλόδοξος τυγχάνων, προέτρεψε τὸν Σβιατοσλαῦον εἰς ὀριστικὴν τῆς Βουλγαρίας κατάκτησιν, προσυποσχθεὶς ὠφελείας μεγίστας, εἰάν καὶ αὐτὸν ἐβοήθει πρὸς καταληψὶν τοῦ Βυζαντινοῦ θρόνου.

Ἐκ τῶν προδοτικῶν τούτων παροτρύνσεων παραπεισθεὶς ὁ μέγας Δούξ, εἰσέβαλεν εἰς Βουλγαρίαν μετὰ ἐξακισμυρίων ἀνδρῶν, καὶ ἀφου ἐκυρίευσεν τὸ πλεῖστον αὐτῆς μέρος, ἐγκατέστη εἰς τὴν πρωτεύουσαν Πραισιθλαύαν, διοικῶν τὴν χώραν ὡς ἴδιαν, καὶ παραστάτην ἔχων τὸν ἐπίθουλον Καλοκύρην. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ Φωκᾶς, μετέβαλε σύστημα, καὶ τῶν Βουλγάρων ἡδῆ ἐπεδίωξε τὴν συμμαχίαν κατὰ τῶν Ῥώσων· πρὸς κύρωσιν δὲ αὐτῆς ἐζήτησε παρὰ τοῦ Τσάρου Πέτρου κόρας ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους, ὡς νύμφας τῶν δύο υἱῶν τοῦ Ῥωμανοῦ. Καὶ ἀπεστάλησαν μὲν αἱ κόραι αὗται, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ μὲν Πέτρος ἀπεβίωσεν ἐκ τῆς θλίψεως, οἱ δὲ δύο αὐτοῦ υἱοί, Ῥωμανὸς καὶ Βορίς, συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν Ῥώσων· τὸ δὲ χεῖριστον, αὐτὸς ὁ Φωκᾶς ἔπεσε μετ' ὀλίγον θῦμα τῆς γνωστῆς ἀπαισίας ἐπιβουλῆς, ὥστε προσωρινῶς διετήρησαν οἱ Ῥῶσοι τὴν ἐν Βουλγαρίᾳ κυριαρχίαν.

Κατὰ τὸ 970 ὅμως ὁ Ἰωάννης Τσιμισκῆς, μόλις βασιλεύσας, πάσαν αὐτοῦ ἐστρεψε τὴν προσοχὴν πρὸς τοὺς ἐπιδρομεῖς ἐκείνους, οἵτινες ἠπέιλον πλέον αὐτὴν τὴν πρωτεύουσαν. Μάτην δὲ προτείνας αὐτοῖς τὸ ὑπὸ τοῦ Φωκᾶ συνομολογηθὲν τίμημα, ὅπως ἀπέλθωσιν, ἔπεμψε τέλος κατ' αὐτῶν τὸν Μάγιστρον Βάρδα Σκληρὸν καὶ τὸν Πατρίκιον Πέτρον μετ' ἀνδρῶν μυρίων· τῶν δὲ Ῥώσων εὐθὺς ἀντεπεξελθόντων μετὰ πολλῶν

Οὐγγρων καὶ Βουλγάρων, συνεκροτήθη μάχη πεισματώδης, καθ' ἣν, καίτοι τριπλάσιοι, ὁλοσχερῶς οἱ πολέμιοι κατεκόπησαν, χάρις ἰδίως εἰς τὴν ἀνδρείαν τοῦ Βάρδα, ὅστις σχίσας διὰ τοῦ ξίφους μέχρι ζωστήρος ἓνα τῶν ἐπιφανεστέρων αὐτοῦ Ἡγεμόνων, ἐνέπνευσεν αὐτοῖς σωτήριον τρόμον.

Ὁ πόλεμος οὗτος κατ' ἀνάγκην διεκόπη ἔνεκα στάσεώς τινος τῶν συγγενῶν τοῦ Φωκᾶ, ἀλλὰ κατὰ τὸ προτεχὲς ἔτος ὁ Βασιλεὺς Ἰωάννης παρεσκεύασε στόλον ἐκ τριακοσίων πυρφόρων καὶ στρατῶν ἰκανόν, ἐν ᾧ διεκρίνετο ἡ ἴλη τῶν ἀθανάτων, ὑπ' αὐτοῦ διοργανισθεῖσα ἐκ τῶν ἀρίστων Καταφράκτων, ὡς ἴδιον αὐτοῦ ἔχημα. Προσευχηθεὶς δὲ εἰς τὸν ἐν τῇ Χαλκῇ ναὸν τοῦ Σωτήρος, ἀπῆλθε διὰ μέσου τῶν λεγεῶνων εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν, καὶ πάλιν ἐκείθεν μετὰ συμπαντος τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ λιτανεύοντος κληῖρου εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις σηκὸν τῆς Θεομήτορος, ὅπου ἐδεήθη τὸ τρίτον, μεθ' ὃ ἐπίσκοπῆσας ἐκ τῶν Ἀνακτόρων τὸν στόλον, ἐν τῷ Κερατείῳ κόλπῳ παρατεταγμένον, αὐτὸν μὲν ἐξαπέστειλεν εἰς τὸν Ἰστρον, αὐθημερὸν δὲ καὶ ὁ ἴδιος ἐστράτευσεν εἰς Ἀδριανούπολιν.

Οἱ Ῥῶσοι οὐδόλως ἀνέμενον τοιαύτην σπουδὴν, διὸ καὶ ἀφυλάκτους εὐρῶν τὰς κλεισοῦρας τοῦ Αἴμου, παρέλαθε τοὺς ἀθανάτους μετὰ δεκαπεντακισχιλίων πεζῶν καὶ δεκατρισχιλίων ἰππέων, καὶ ὤρμησε κατὰ τῆς Πραισιθλαύας, τῶν σαλπύγγων ἠχουσῶν τὸν ἐνυάλιον, τῶν κυμβάλων ἀλαλαζόντων καὶ παταγούντων τῶν τυμπάνων.

Ὁ Σβιατοσλαῦος εὐρίσκατο τότε εἰς Δορύστολον, τὴν σημερινὴν Σιλίστριαν, ἀλλ' ἐν τῇ Βουλγαρικῇ πρωτεύουσῃ ὑπῆρχε φρουρὰ ἰκανή, ὑπὸ Ἡγεμόνα ἐπιφανῆ τὸν Σφέγγελον, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ὁ ἐλθρονισθεὶς Τσάρος Βορίς καὶ ὁ Καλοκύρης. Ὅθεν ἐξεληθόντες οὗτοι τοῦ περιβόλου, ἠγωνίσθησαν ἐκθύμως, ἀλλ' ἐτράπησαν ὑπὸ τῶν ἀκατασχέτων Ἀθανάτων καὶ τοῦ λοιποῦ ἰππικοῦ, ἀποβαλόντος 8500 ἀνδρας.

Τὴν δ' ἐπιούσαν, φθᾶσης καὶ τῆς λοιπῆς στρατιᾶς ὑπὸ τὸν πρόεδρον Βασίλειον, ἤρχισεν ἡ ἔφοδος. Οἱ Βυζαντινοὶ ἔβαλον κάτωθεν διὰ τόξων, πετροβόλων καὶ σφενδονῶν καὶ ἀκοντίων τοὺς ἐκ τῶν ἐπάλξεων οἵτινες ἀπῆντων καταρβίπτοντες βέλη καὶ λίθους· ἀλλὰ τέλος προσήχθησαν αἱ κλίμακες καὶ μετὰ πεισματώδη πάλην ἡ πόλις ἐκυριεύθη. Καὶ πάλιν ὅμως ἐπακισχιλίοι Ῥῶσοι, καταλιπόντες πλέον τὰ τείχη, κατέλαβον τὴν βασιλείον Αὐλὴν, ἐν ἣ ἀπέκειτο καὶ ὁ θησαυρός. Οἱ Βυζαντινοὶ αὖτις ὤρμησαν, ἀλλὰ ματαίως κατεκόπτοντο, στενοτάτης οὔσης τῆς προσόδου, διὸ καὶ διέταξεν ὁ Βασιλεὺς τὴν πυρπόλησιν τοῦ κτιρίου· κατελθόντες δὲ τότε οἱ πολιορκούμενοι εἰς τὴν ὑπαιθρον Αὐλὴν, πάντες

σχεδὸν ὑπὸ τοῦ Βάρδα Σκληροῦ κατεστράφησαν, πλὴν τοῦ Σφεγγέλου, φυγόντος μετ' ὀλίγων ὀπκιδῶν πρὸς τὸν Σβιατοσλαῦον. Ὁ δὲ Βορίς, περὶ πεισῶν μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν δύο τέκνων εἰς χεῖρας τοῦ Τσιμισκῆ, ἔτυχε πάσης ἐξ αὐτοῦ περιθάλψεως.

Τούτων γενομένων, ἀφ' ἧς ἐώρτασε τὸ Πάτχιν ἐν Πραισθλαύκῃ, ἣν ὠνόμασεν Ἰαννούπολιν, ὤρμησεν ὁ Βασιλεὺς πανστρατιᾷ πρὸς τὸ Δορυστόλον, κυριεύσας καθ' ὁδὸν τὴν Πλίσκουβιν, τὴν Δίνειαν καὶ ἄλλας πόλεις. Ὁ Σβιατοσλαῦος, σφάζας τριακοσίους ἐκ τῶν πρωτευόντων Βουλγάρων, καὶ πολλοὺς καθεῖρξας, καθ' ὃ συμπαθούνας ἤδη πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἀντεπεξῆλθε μεθ' ἐξακισμυρίων ἀνδρῶν, ἐφ' ᾧ παρετάθη καὶ ὁ Τσιμισκῆς, ἔχων εἰς τὸ κέντρον μὲν τὴν περικλινὴ φάλαγγα, εἰς τὰ κέρατα τοὺς πανσιδήρους ἵπποτας, καὶ ὀπισθεν τοὺς τοξότας καὶ σφινδονίτας, ὑπὲρ τοὺς ἄλλους βάλλοντας.

Ἐναγώνιος ὑπῆρξεν ἡ μάχη. Οἱ Ρῶτοι, καίτοι πεζοὶ πάντες, ἠγωνίσθησαν μετὰ ῥύμης ἐνθουσιώδους καὶ ἀγρίας· ἀλλ' ἐπὶ τέλους, περὶ δέιλῃν ὄψιν, ὁ Βασιλεὺς ἐπιβράχας τὸ ἵππικόν, ἐπήνεγκε τὴν κρίσιν. Οἱ σαλπικταὶ ἠλάλαξαν, βοῆ ἀντήχησεν ἀθρόα καὶ ὁ στρατός, ὄρων προκινδυνεύοντα τὸν Ἀνακτα, τοσοῦτον ἀκατασχέτως ἐξώρμησεν, ὥστε οἱ Ρῶτοι συνώστησαν πρὸς τὸ τεῖχος, καὶ δεινὴν ὤπισθησαν φθοράν, ἐνῶ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ στρατοπέδῳ ἀντήχουν τὰ ἐπινίκια, καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ ἀνευρημῆτο.

Ἄλλ' ἀπέμεινε τὸ Δορυστόλον, φρούριον ὀχυρώτατον καὶ ὑπὸ ἐξακισμυρίων Ρῶσων κατεχόμενον, ὅθεν ὁ Τσιμισκῆς κατωχυρώθη εἰς παρκαείμενον λόφον, πιθανῶς τὴν ἐπ' ἐσχάτων διαθρυλληθεῖσαν Ἀράπ-Τζμπιαν. Καταφθάντος δὲ μετ' ὀλίγον καὶ τοῦ στόλου εἰς τὸν Ἰστρον ἤρχισεν ἡ πολιορκία, ἥτις, ἐφ' ὀλοκλήρους παρετάθη μῆνας, ποικιλλομένη ὑπὸ διαφόρων τῆς φρουρᾶς ἐξόδων καὶ ἄλλων ποικίλων ἀνδραγαθημάτων, καθ' ἃ πρωτηγωνίστουσιν συνήθως, ἐκ μὲν τῶν Ρῶσων ὁ Σφέγγελος καὶ Ἰκμωρ, ἐκ δὲ τῶν Βυζαντινῶν ὁ Αζλάκων καὶ Ἀνεμᾶς, υἱὸς τοῦ τελευταίου Ἐμίρου τῆς Κρήτης Ἀπτούλ Ἀζίζ· ἀλλ' ἐπὶ τέλους, ἐν τινι τῶν συμπλοκῶν τούτων, ἀπέκοψεν ὁ Ἀνεμᾶς διὰ μιᾶς πληγῆς τὴν τε κεφαλὴν καὶ τὴν δεξιάν τοῦ Ἰκμωρος, ἀπεγνωσμένη δὲ ἀπέβη τοῦ Σβιατοσλαῦου ἡ θέσις, καίτοι ἐπιχειρήσαντος, κατὰ νύκτα ὑετώδη καὶ ἀσέληνον, τολμηροτάτην ἐξοδὸν, δι' ἧς ἐπεσίτισε τὸ φρούριον· διὸ καὶ συνεκάλεσεν οὗτος τοὺς ἀρχηγούς αὐτοῦ εἰς συμβούλιον. Καὶ ἀπεφάνθησαν μὲν πάντες ὑπὲρ τῆς συνθηκολογήσεως, ἀλλὰ δηλώσαντος τοῦ εὐγενοῦς Ἡγεμόνος, ὅτι προτιμᾷ τὸν θάνακτον τῆς βωσικῆς κατασχύνης, προθύμως ὑπέκυψαν εἰς τὰς βουλάς αὐτοῦ.

Τὴν ἐπιούσαν συνεκροτήθη ἡ κρίσιμος μάχη πρὸ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. Ὁ Ἀνεμᾶς εὐθύς ἐν ἀρχῇ κατήνεγκε πληγὴν βαρεῖαν κατὰ τοῦ Σβιατοσλαῦου, ὃν ἔσωσεν ὁ ἀλυσιδωτός αὐτοῦ χιτών, μεθ' ὃ κυκλωθεὶς, ἀφ' οὗ πολλοὺς ἐφόρευσε, ἔπεσεν ἐπὶ τέλους νεκρός. Τὸ ἀτύχημα τοῦτο κατέπληξε τοὺς Βυζαντινοὺς, οἵτινες ὑπεχώρησαν προτροπάδην, καὶ μόλις ἀνεχαιτίστησαν ὑπὸ τοῦ προκινδυνεύοντος Βασιλέως. Ἀλλὰ τότε ἐξεβράχη θύελλα δεινὴ, ἥτις προσέβαλε τὰς ὄψεις τῶν Ρῶσων καὶ διεδόθη ὅτι ἀνὴρ λευκόπωλος, τῶν Βυζαντινῶν ἠγούμενος, συνετάραττε τὰς φάλαγγας αὐτῶν. Εὐχερῶς δὲ πιστευθέντος ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἦν ὁ ἅγιος Θεόδωρος, πατρῶν τοῦ Τσιμισκῆ, ἤρχισεν ἡ τροπή, ἣν συνεπλήρωσεν ὁ Βάρδας Σκληρός κυκλώσας τοὺς πολεμίους, καὶ μικροῦ δεῖν αὐτὸν τὸν Σβιατοσλαῦον συλλαβῶν, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἐπιπτον Ρῶσοι μὲν δεκαπεντακισχίλιοι, Βυζαντινοὶ δὲ τριακοσίοι πεντήκοντα, πλὴν τῶν τραυματιῶν.

Συνεπεῖα τῆς πανολεθρίας ταύτης, ὁ Μέγας Δοῦξ ἐπρότεινε τὴν ἐπιούσαν διὰ Πρέσβειων τὴν παράδοσιν τοῦ Δορυστόλου, τὴν ἀπόλυσιν τῶν αἰχμαλώτων καὶ τὴν ἐκχώρησιν τῆς Βουλγαρίας, αἰτῶν μόνον τὴν ἄδειαν πρὸς ἀπόπλουν, τὰς ἀναγκαίας τροφὰς καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προτέρων ἐμπορικῶν σχέσεων. Ὁ Τσιμισκῆς προθύμως ἀπεδέχθη τοὺς ὅρους τούτους, καὶ διένειμεν ἀνά δύο μεδίμνους σίτου εἰς ἕκαστον ἄνδρα, ὧν εὐρέθησαν ἤδη μόλις δισμῦριοι. Μεθ' ὃ, τοῦ Ρῶσου Ἡγεμόνος αἰτήσαντος παρὰ τοῦ Βασιλέως ἀτομικὴν συνέντευξιν, προσῆλθεν οὗτος εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Ἰστροῦ, διάχρυσον ἠμφιεσμένος πανοπλίαν καὶ μυρίους χρυσοφοροῦντας ἵππεῖς συνεπαγόμενος, ἐνῶ ἀφελῶς κατέπλευσεν ὁ μέγας Δοῦξ τὸν ποταμόν, κωπηλατῶν ἐπὶ Ρῶσικοῦ ἀκατίου μετὰ τῶν ἄλλων ἐρετῶν.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων τοῦ κόσμου περισσώτεροι τρελλοὶ παρὰ σοφοί, καὶ εἰς πάντα σοφὸν ὑπάρχει περισσώτερα τρέλλα παρὰ σοφία.

*

Ἡ κοινωνία ἀποτελεῖται ἐκ δύο μεγάλων τάξεων: ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἔχουν περισσώτερον φαγητὸν παρὰ ὄρεξιν καὶ ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἔχουν περισσώτεραν ὄρεξιν παρὰ φαγητὸν.

*

Ἐν τῷ μονήρει βίῳ ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκην ἀρετῆς, ἐν τῇ μετ' ἄλλων συμβίωσει ἔχει ἀνάγκην τιμῆς.

*

Αἱ ἐπιτυχίαι παράγουσιν ἐπιτυχίας, καθὼς τὰ χρήματα παράγουσι χρήματα.